

lige incorporerede forhenværende Næstvigste Districters Vedkommende, begrænset til en vis Tid. Forsaavidt Repræsentationen skulde anfæe dette for ønskeligt og nødvendigt, skal jeg ikke vægre mig ved at modtage en saadan Bemyndigelse, thi det forekommer ogsaa mig, at der kan anføres en Deel for, at der ikke pludselig den 1ste April 1867 bliver gjort et Brud paa den hidtil i saa Henseende bestaaende Tilstand. Hvad endelig det Punkt angaaer om Møllernes fremtidige Stilling paa Værø eller egentlig, efter Lovforslagets Indhold, i Marstal, forsaa vidt der forøvrigt findes Møllere der, kan jeg kun ganske i Almindelighed udtale, at det forekommer mig, at dette Spørgsmaal har fundet sin Afgjørelse ved Loven af 16de Februar 1866. Det er nemlig bekjendt, at den Commission, der blev nedsat for at overveie disse særlige Forhold og for at forberede Incorporationen, ogsaa har overveiet dette Spørgsmaal; og naar der ikke desto mindre ikke er fremkommet Noget derom i den nævnte Lov, kan det kun forstaaes saaledes, at man idetmindste dengang ikke har anseet det for nødvendigt at fastsætte nogen Indskrænkning med Hensyn til den frie Møllenerings Indtræden den 1ste April 1867 paa Værø og i de øvrige omhandlede Districter. Det er i mine Tanker klart, at § 12 i Loven af 16de Februar 1866 kun kan gjælde de enkelte Møllere, som have en særlig Ret, og, saavidt mig bekjendt, findes der, hvad ogsaa er blevet anført af den ærede Rigsdagsmand, nogle saadanne i Thystrup Herred. Disse Møllere vilde kunne gjøre deres Ret gjældende paa den i den nævnte § 12 foreskrevne Maade, og inden den der angivne Frist, hvortil jeg ikke troer, at der tilkommer de øvrige Møllere nogen Bemyndigelse udover den 1ste April 1867. Det er muligt, at det vilde have været billigt imod de bestaaende Møllere, der ikke havde nogen særlig Ret, at give dem en Forberedelsestid, ligesom man i sin Tid gav Møllerne i Kongeviget, for at de kunde indbegaae den frie Concurrance; men hvis man havde villet det, maatte man have givet dem den i Loven af 1866, thi vilde vi nu høre derpaa, vilde vi nu udsætte den frie Møllenerings Indtræden til et senere Tidspunkt end den 1ste April 1867, maatte vi nød-

vendigtis komme til at gjøre en Afregning med dem, som allerede siden Februar 1866 have bygget eller have forberedt Bygningen af Møller i god Tro til, at Loven om den frie Næring skulde træde i Kraft den 1ste April 1867. Jeg troer altsaa, at medens Spørgsmaalet ikke, da vi behandlede Loven af 1866, vilde have været særdeles vanskeligt at komme igjennem, vil der nu være ganske anderledes Vanskeligheder tilstede. — Den ærede Rigsdagsmand gjorde opmærksom paa, at det efter hans Mening skulde være uheldigt at lade denne Lov træde i Kraft den 1ste April 1867, altsaa samtidigt med Loven af 16de Februar 1866, da dette kunde give Anledning til adskillige vanskelige Fortolkningsspørgsmaal. Jeg maa tilstaae, at jeg har dog ikke kunnet see Vanskelighederne herved, men de vilde muligt kunne komme klarere frem, hvis det ærede Medlem til 2den Behandling formulerer Endringsforslag i denne Retning.

Steenstrup: Den ærede Minister httrede, at Spørgsmaalet om Møllernes Ret maatte være afgjort ved Incorporationsloven. Det maa jeg tilstaae, at jeg ikke troer. For det Første skal jeg tillade mig at bemærke, at bemeldte tidt omtalte Lov jo udtrykkeligt siger, at dansk Ret skal træde i Kraft til 1ste April 1867, forsaa vidt der ikke maatte komme andre Love forinden om enkelte Forhold; jeg kan ikke huske Ordene, men det er Tanken; det er ogsaa forudsat, at der kunde komme mange forskellige eller i alt Fald nogle Love; det er forudsat i Motiverne, dengang da Regjeringen forelagde den tidtomtalte Lov, som jo iøvrigt undergik betydelige Endringer, at det neppe vilde være at undgaae, at der jo siden vilde vise sig Forhold, som trængte til en ny Ordning. Naturligvis, det kan ogsaa ssee efter 1ste April 1867, men her er det, jeg tillader mig at ssee fast og gjøre opmærksom paa det, der er det Særlige, og, jeg vil tilføie, det, der efter min Anskuelse er meget uheldigt overfor enkelte Personer, som i den Grad ere stillede blot, at det reducerer deres Formue maassee til en Fjerdedeel, det er det, at den høitærede Minister siger, at det er afgjort, og saa siger han tilmed: foruden at det er ssee fast i denne Lov, saa har denne Lov givet vedkommende